

Kaablimontööride muhvieksamitest

Ando Kuusik,
elektriinsener,
C-Intrade OU

Kaablimontööride muhvieksameid on korraldatud juba peaaegu 7 aastat ja selle ajaga on palju muutunud. Esimene eksam toimus 7. juulil 2015. aastal Tartus. Eksamitulemusi praegusel hetkel vaadates saab järeldada, et eksamitest läbisaamise protsent on olnud kogu aeg enamvähem ühesugune. Umbes pooled eksamitel osalejatest kukuvad läbi. Seega on parandamisruumi veel piisavalt.

Praegusel hetkel osalevad eksamirallis kolme erineva firma kaablimuhvid: Ensto, Nexans ja Raychem. Montöörid võtavad loosi, kus nad saavad teada, millise tootja 12 kV siirdemuhvi nad peavad eksamil teostama. Montöör saab ise valida, mitu tootjat tema loosirattas saab olema. Sellest oleneb, millise tootja kaablitarkvaraid on edaspidi lubatud tal Enefiti võrgus paigaldada. Ei ole välistatud, et tulevikus lisandub tootjaid juurde. Paljud montöörid on viimasel ajal võtnud oma valikusse kõik

Esimene kaablimontööride eksam 2015 aastal Tartus

kolm tootjat. See on olnud enamasti tööandjate soov, kuna siis on suurem võimalus erinevate toodetega hangetes osaleda.

Esialgu võib-olla tundub imelik, et miks on vaja muhvieksameid teha tootjapõhiselt. Pikaajaline kogemus näitab seda, et montöör, kes oskab ja on harjunud ühe firma tooteid kasutama, ei pruugi teise ettevõtte tooteid õigesti paigaldada. Tehnoloogiad, paigaldusmeetodid ja materjalid on üsna erinevad. Kuna eksamitööks on valitud 10 kV paber-õlikaabli ja plastkaabli üleminekumuhv, siis sellise jätkumuhvi paigaldamine toimub tootjatel erinevalt. Seda tüüpi jätkumuhvi paigaldus näitab ära õlikaabli ja plastkaabli ettevalmistamise oskused. Viimasel ajal uusi õlikaableid enam ei paigaldata, kuid oskused vanade õlikaablite remonttööde teostamiseks peavad montööridel siiski alles olema.

Näiteks Raychemi siirdemuhvi TRAJ-12/1x juhend on 10 lehekülge pikk, sisaldab 27 tööoperatsiooni ja muhvikomplektis on 30 erinevat komponenti, mis tuleb vastavalt paigaldusjuhendi reeglitele õigesti kohta panna. Kõik tüüpilised vead, mis esinesid aastaid tagasi, tulevad ette ka tänapäeval. Esimene väga tähtis nõue on paigaldusjuhendist arusaamine ja õigete komponentide tuvastamine. Enne eksamipäeva tuleks kindlasti jätkumuhvi paigaldusjuhend korralikult läbi töötada ja kõik vajalikud vastused leida. Vastuseid saavad anda ka tootjate kohalikud tehnilise toe esindajad. Lisainformatsiooni leiab tänapäeval veel internetist, kus on näidatud erinevaid paigaldustööde õppevideoid. Väljatrükitud paigaldusjuhendile tuleks kõik oma vajalikud märkused peale kirjutada, et töö laabuks sujuvalt ilma probleemideta.

Jätkumuhv peab jääma peale paigaldust täielikult hermeetiliseks. Ei tohi olla ühtegi võimalust, et aja jooksul hakkab vett sisse tulema. Sisse imunud vesi muudab kaabli ja kaablitarkvaraid üsna ruttu töökõlbmatuks. Selleks peavad muhvide teibid ja liimikihid korralikult aluspinnale külge kinni kleepuma. Selle tööülesande täitmine valmistab nii mõnelegi kaablimontööri raskusi. Seega tuleb seda ise eelnevalt harjutada. Kleepuvust saab kontrollida peale paigaldust muhvi kiht kihi haaval lahti võttes. Enne lahti võtmist ei tohi pinda soojendada.

Võrreldes viie aasta taguse ajaga on kaablimontööride tööriistade nimekiri uuenenud. Antud töö nõuab spetsiifilisi tööriistu kaabli ettevalmistamiseks jaoks. Mitmed tööriistad ei ole tööetapi sooritamiseks vajalikud, kuid need muudavad paigalduse kiiremaks ja mugavamaks. Olenemata kõrge hinnatasemest suudab enamik kaablimontööre neid tööriistu endale lubada.

Juhul kui ei olda oma oskustes kindel, siis igal peaks montööril olema võimalik eksami edukaks sooritamiseks, lisaks eksamieelse muhvipaigalduse koolitusele, see muhv algusest lõpuni läbi teha. Soovi korral saab seda teha juhendaja jälgimisel. Sellise korraliku ettevalmistuse omandanud isikud on peaaegu kõik eksami edukalt sooritanud. Oli üks juhus, kus ühest ettevõttest tuli eksamile väga pikka aega muhvipaigaldajana töötanud isik ja teine alles algaja. Kogemustega töötaja oli aja jooksul omandanud sellised töövõtted, mis olid kokkuvõttes üsna kiired, kuid lohaka paigalduse tulemusel tuli kogu töö ebakvaliteetne. Eksamitöö sooritas positiivselt just vähese kogemusega ja õpipoisina töötanud isik, kes suutis omandada õiged teadmised ja oskused. Halbu tööharjumusi ei olnud tal veel tekkinud.

Selleks et saada kvalifitseeritud kaablimontööriks, soovitakse enne muhvieksamit vähemalt pool aastat kogenud kaablimontööri käe all õpetust võtta. Peale õpipoisi staatust järgneb koolitus ja siis eksam. Peale positiivset eksamitulemust võib alata väljaõppinud kaablimontööri edukas karjäär. Kolm aastat pärast tunnistuse saamist peab tulema oma kvalifikatsiooni uuendama.

Tundub, et sellisest kaablimontöörade koolituse- ja eksamisüsteemist on Enefitil (enne Elektrilevi) päris palju kasu olnud. Võrreldes umbes 10 aasta taguse ajaga on kaablimuhvidest põhjustatud rikete arv Eesti kaablivõrgus oluliselt vähenenud. Esialgne protsess (näidistööd, koolitused, muhvieksam) on küll kulukas, kuid pikemas perspektiivis tasub ära, sest selle kadalipu suudavad läbida ainult oma ala parimad.

Keskpinge kaablitarvikud

C-Intrade OÜ

Ando Kuusik

Tel. 5014813

ando@c-intrade.ee

www.c-intrade.ee

UUS LADU!

Valguse tee 2, Peetri,
Rae vald.

Tooted ja tehniline tugi
on alati saadaval.